

**Nemzetközi Kapcsolatok és
Politikatudományi Doktori Iskola**

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Molnár Csaba

*A radikális jobboldal törvényalkotásra gyakorolt
hatása*

A Jobbik esete
című PhD értekezéséhez

Témavezető:

Dr. Ilonszki Gabriella DSc.
professor emeritus

Budapest, 2023

Politikatudományi Tanszék

**Nemzetközi Kapcsolatok és
Politikatudományi Doktori Iskola**

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Molnár Csaba

*A radikális jobboldal törvényalkotásra gyakorolt
hatása*

A Jobbik esete
című PhD értekezéséhez

Témavezető:

Dr. Ilonszki Gabriella DSc.
professor emeritus

Budapest, 2023
©Molnár Csaba

Tartalomjegyzék

I. Kutatási előzmények és a téma indoklása.....	1
II. A felhasznált módszerek.....	6
III. Az értekezés eredményei	10
IV. Főbb hivatkozások.....	16
V. A témakörrel kapcsolatos saját (ill. társszerzős) válogatott publikációk jegyzéke.....	19
Magyar nyelvű publikációk.....	19
1. tudományos könyvek, könyvrészek.....	19
2. referált szakmai folyóiratcikkek	21
Angol nyelvű publikációk.....	21
1. tudományos könyvek, könyvrészek.....	21
2. referált szakmai folyóiratcikkek	22

I. Kutatási előzmények és a téma indoklása

Harold Lasswell klasszikus meghatározása szerint a politika azt jelenti: „ki mit, mikor és hogyan kap meg”. És valóban, a politikát vizsgálva végső soron mindig arra törekszünk, hogy feltárjuk, a különböző érintetteknek mekkora hatalma, befolyása van arra, hogy milyen formában tudnak, szoktak vagy akarnak élni. Talán a legkönnyebb ezt a képességet azokban az esetekben vizsgálni, amikor a hatalom nyílt birtokosaira tekintünk. Ugyanakkor a látszólag erőtlén szereplők kutatásának jelentős hagyománya van a politikatudományban, és tágabban a társadalomtudományokban is: a látványosan háttérbe szorított, alávetett csoportok mellett, bár kisebb mértékben, de figyelem irányul azokra is, akik deklaráltan és a funkciójukból következően alávetettek, gyengék: az ellenzékre. Mi is erre fogunk vállalkozni: az ellenzék, azon belül is egy különösen gyenge pozíciókkal rendelkező ellenzék típus, a radikális jobboldal befolyását fogjuk elemezni.

A radikális jobboldal vitatott megítélésének és újdonságának köszönhetően a politikatudomány kiemelkedő érdeklődést tanúsít irányukba: számtalan kötet, cikk, konferencia tárgyát képezi vizsgálatuk a legkülönbözőbb szempontokból. Ugyanakkor a téma kutatója azt érzékelheti, a radikális jobboldal hatásának vizsgálata

rendszerint igencsak elnagyolt kiinduló lépésekkel történik. Az ezzel foglalkozó szerzők legtöbbször közhelyszerűen kiválasztják a radikális jobboldal legfontosabbnak vélt ügyeit, és azt tárják fel szerencsés esetekben valóban alapos esettanulmányokban. Elmarad ugyanakkor egyrészt annak szisztematikus és empirikus feltárása, hogy ténylegesen mik voltak ezen pártok napirendjét meghatározó ügyek. Másrészt működésüket gyakran valamiféle rendszeridegen, hogy ne egyből kártékony, veszedelmes jelenségként elemzik, így gyakran elsikkad az a perspektíva, hogy a radikális jobboldali pártok is egyszerűen bevett és konszolidált pártjai az európai politikai rendszereknek. Harmadrészt, és ez természetes velejárója a politikatudomány művelői hátterének, a fennálló vizsgálatok többnyire Nyugat-Európára irányulnak, azaz viszonylag homogén környezeteket tárnak fel. Épp ezért más térségek sajátosságai ritkán jelennek meg ezekben a kutatásokban.

Így rendkívüli érdekességgel bírna a radikális jobboldal kormányzatra gyakorolt hatásának szisztematikus feltárása. A korábbi kutatásokban találhatunk példát radikális jobboldalnak a helyi politika dinamikájára, a többi politikai szereplőre, a pártrendszer egészére, a parlamenti működésre, a vitákra, a törvény- és rendeletalkotásra, a költségvetési kiadások

módosulására, a bíróságoknak az ítélkezési gyakorlatára (pl. Loxbo, 2010; Bale, 2003; Akkerman – de Lange, 2012; Zaslove, 2004, Schain, 2006) gyakorolt hatására is.

Ezek közül a törvények vizsgálata különösen fontos szerepet tölthet be. Egyrészt számuk még áttekinthető, másrészt országos, így könnyebben vizsgálható problémákra fókuszálnak, szinte mindenre kiterjedő kompetenciával. Így sokkal könnyebben gyűjthetünk átfogó adatokat. A törvények viszonylag egyszerűen módosíthatóak, mégsem túlzottan instabilak. Széleskörű területeket szabályoznak, és noha minisztériumi előkészítésük általában szintén kevésbé átlátható, elfogadásuk parlamenti szakasza nyilvános, jól dokumentált. Azaz vizsgálatunkat érdemes arra fókuszálnunk, a radikális jobboldali ellenzék milyen hatással bír a törvényalkotásra.

Felmerül ezek után a kérdés, hogy konkrétan melyik radikális jobboldali ellenzéki párt vagy pártok kerüljenek be vizsgálatunkba. Az alapvető kérdés, hogy hány esetre akarunk fókuszálni. Míg egy széleskörű összehasonlító vizsgálat elsősorban kézenfekvőnek és megfelelőnek tűnik, részleteibe mélyedve kiderülnek ennek hátulütői. Elemzésünk kulcsfontosságú eleme az okozatiság mechanizmusainak feltárása, mely csak mély, holisztikus elemzés

segítségével lehetséges. Így szerencsésebb esettanulmányunkat egyetlen párt vizsgálatára fókuszálni. A vizsgálatot nagyban megkönnyíti, amennyiben olyan esetet választunk, melyben minél kevesebb zavaró tényező fedl el a radikális jobboldali ellenzék és a kormánypárt(ok) kapcsolatát. Ilyen zavaró tényező lehet a kormányoldal szabad döntéshozatalát akadályozó vétőpontok léte, illetve a vizsgált ellenzéki párt szempontjából az, ha más ellenzéki aktorok is vele párhuzamosan sikeresen (esetleg még nála is hatékonyabban) befolyásolják a kormányoldalt.

Ez természetesen kettős határt szab eredményeink általánosíthatósága fele. Egyrészt egy konkrét ellenzéktípust, a radikális jobboldali ellenzékét vizsgálva, óvatossá kell lennünk, amikor más ellenzéktípusok irányába is át kívánjuk ültetni következtetéseinket. Másrészt pedig nem feledkezhetünk meg arról, hogy az ideáltípusokhoz ilyen közeli eset vizsgálata ugyan lehetővé teszi egy közel korlátlan hatalommal rendelkező kormányzat működésének megértését, ám az általánosan elterjedt, sokkal komolyabb korlátok közé szorított kormányok esetében már kétségek merülhetnek fel. Ugyanakkor a „tisztá” eset nem jelent atipikus, deviáns esetet. A megfigyelhető jellegzetességek, az ellenzék hatásgyakorlásának működése nem kerül ellentmondásba

a más esetek kapcsán megfigyeltekkel, ugyanakkor a zavartalanabb kapcsolat lehetővé teszi azok finomítását, pontosítását.

A magyar eset megfelel ezen elvárásoknak. Miközben a 2010-es években egy viszonylag magas támogatottságú, sikeres radikális jobboldali párt működött, ezzel párhuzamosan egy nagy jobboldali párt végig szilárdan birtokolta a kormányrudat. A Fidesz-KDNP azzal, hogy lassan két évtizede fenntartja kiemelkedően magas választói támogatottságát, a magyar politika predomináns erejévé vált. Ez egybeesett a Jobbik előretörésével, melynek során egy jelentéktelen parlamenten kívüli pártból az ellenzék tán legmeghatározóbb szereplőjévé vált. Ugyanakkor ezzel egyszerre a magyar baloldal súlyos válságot élt meg, bénultsága szinte példa nélküli helyzetet teremtett: lehetővé teszi a radikális jobboldal és a jobbközép kapcsolatának szinte zavartalan vizsgálatát (Molnár, 2020). Mindez azt jelenti, hogy kormánypártoknak a radikális jobboldal kezdeményezéseire adott válaszaik során a lehető legkevésbé kellett mérlegelniük más politikai aktorok tevékenységének következményeit. Összefoglalva tehát vizsgálatunk a Jobbik 2010-2018 közötti törvényalkotásra gyakorolt hatásának vizsgálatára irányul.

Fő célunk, hogy ezzel hozzájáruljunk az ellenzék kutatásához, mely annak ellenére is, hogy nem nélkülözi akár a nagy összegű műveket sem (lásd például Dahl, 1966; Kolinsky, 1987; de Giorgi – Ilonszki, 2018), még mindig a későbbiekben kibontakozó jelentőségéhez képest kevés figyelmet kap.

II. A felhasznált módszerek

A kérdés jelentőségének tisztázása után érdemes áttérnünk arra, hogy milyen módon kerülhet sor kutatásunk elvégzésére.

A Jobbik törvényalkotásra gyakorolt általános hatásának vizsgálatát három szinten végezzük el. Először a legkézenfekvőbb kérdést, a párt formálisan is kimutatható hatását, azaz benyújtott törvényjavaslatainak sorsát elemezzük. Megvizsgáljuk azt, mi történt ezekkel a törvényjavaslatokkal betervezésük után. Ehhez bemutatjuk azt, a törvényhozás folyamatában meddig jutottak. Továbbá a kérdés tárgyalásához megvizsgáljuk napirendjüket, közülük jelentősebbek tartalmát is.

Mint a disszertációból kiderül, egy vétópontok felett ellenőrzést nem gyakorló ellenzéki párt, mint a Jobbik, hatást elsősorban a politikai napirend átalakításával tud gyakorolni. Másodikként éppen ezért azt vizsgáljuk meg, a Jobbik milyen hatást tudott

gyakorolni a Fidesz-KDNP parlamenti felszólalásainak napirendjére. Mivel vizsgálatunk elsősorban a törvényalkotásra irányul, így harmadikként azt vizsgáljuk meg, a törvényalkotás napirendjén milyen formában jelenik meg a Jobbik hatása.

A napirendek vizsgálatához a Comparative Agendas Project magyar ágának adatbázisait vesszük alapul, melyek szisztematikusan, egységes módszertannal minden dokumentumot, mely bír közpolitikai tartalommal, besorolnak a 21 közpolitikai főtémakör valamelyikébe (lásd Molnár – Sebők, 2021). Vizsgálatunk a projekt adatbázisai közül a pártprogramokra, a parlamenti felszólalásokra és a törvényjavaslatokra terjed ki. A parlamenti felszólalásoknál fontos megkülönböztetni azokat a felszólalásokat, melyeket valóban az adott párt politikusai kezdeményeztek (pl. egy interpelláció) azoktól, melyek más szereplők kezdeményezéseire adott reakciók (pl. hozzászólás egy másik párt törvényjavaslatának vitájához).

Hogy a Jobbik hatása mérhető legyen, a napirendeket elcsúsztatva vizsgáljuk: a kormánypártok napirendjét mindig a Jobbik előző havi napirendjéhez hasonlítjuk. A napirendek hasonlóságának mérése két módon történik. Amikor csak egyetlen közpolitikai terület vizsgálatát végezzük el, akkor egyszerűen az adott aktor

napirendjén belüli előfordulási arányok különbségeinek abszolút értékét nézzük. Amennyiben azonban a napirendek egészének vizsgálatára van szükségünk, akkor a két napirend euklideszi távolságát elemezzük. Mind a felszólalások, mind a törvények napirendjének vizsgálata azonos módszerekkel történik, a különbség csupán annyi, hogy előbbi esetben a Jobbik felszólalásainak és a Fidesz-KDNP következő havi felszólalásainak, utóbbi esetben pedig a Jobbik felszólalásainak és a következő hónap törvényeinek napirendjét vetjük össze.

A kutatásunk során hét hipotézist vizsgálunk meg (a harmadik hipotézisnek két alhipotézisét), melyek szerint:

- H1. Az ellenzék hangsúlyosabb ügyeiben nagyobb hatást tud gyakorolni
- H2. Az ellenzék magasabb társadalmi támogatottságú kezdeményezéseivel nagyobb hatást tud gyakorolni
- H3a. Az ellenzék magasabb választói támogatottság esetén nagyobb hatást tud gyakorolni
- H3b. Az ellenzék növekvő választói támogatottság esetén nagyobb hatást tud gyakorolni
- H4. Az ellenzék vétőpontok birtokában nagyobb hatást tud gyakorolni

- H5. Az ellenzék bizottsági elnöki tisztségek birtokában nagyobb hatást tud gyakorolni
- H6. Az ellenzék a közvélemény számára fontosabb ügyekben nagyobb hatást tud gyakorolni
- H7. Az ellenzék nagyobb hatást tud gyakorolni olyan ügyekben, melyek kapcsán álláspontja kevésbé különbözik a kormányétól

A napirend vizsgálatok a hipotéziseket regresszió segítségével vizsgáljuk. A függő változó a napirendek távolsága, a magyarázó változókat változatos adatbázisokból nyertük (Medián, Eurobarometer, ESS, Országgyűlés, CHES, Manifesto). Az egyes változók leíró adatait még a vizsgálatokat megelőzően külön fejezetben tárgyaljuk.

A politikai napirend szisztematikus vizsgálatát követően az általános elemzésen túlmenően három esetet, a közbiztonság, azon belül is a büntetőjog kérdését, a bevándorlást és a lakáscélú devizahiteleket külön-külön esettanulmányok formájában mélységében is bemutatjuk, hogy feltárhassuk a Jobbik hatásgyakorlásának főbb jellegzetességeit. Ez azt jelenti, hogy kutatásunk kevert módszertant alkalmazva két lábon áll. A politikai napirend vizsgálata önmagában még nem elégséges: az általános

adatok ismertetése során elsikkadnak az előre nem ismerhető, így a kutatásba be nem építhető körülmények. Ez pedig a mélyebb vizsgálatok során nagy valószínűséggel ellentmondásos eredményekre fog vezetni bennünket. Az esettanulmányok ugyanakkor kevés kérdéskört alaposabban feltárva lehetővé teszik, hogy az esetleges ellentmondások feloldásra kerüljenek, így lehetővé téve a Jobbik hatásgyakorlásának megértését.

III. Az értekezés eredményei

Az ellenzék hatásának megismerése kapcsán az első probléma rögtön abból fakadt, hogy részletesebben áttekintve a kérdést kiderült, sem az ellenzék, sem a hatás nem egyértelmű kifejezés. Kutatásunk szempontjából kiemelkedő jelentősége van annak, hogy az ellenzék messze többet jelent a parlamenti ellenzéki pártoknál. Formális modellekkel történő elemzésünk fontos eredménye, hogy az ellenzékek, valamint az ellenzék és a kormány közötti kapcsolat jellege dinamikus.

Ennek fényében jelenik meg a befolyásgyakorlás három csatornája: a törvényhozáson, a végrehajtó hatalmon, illetve a más intézményeken keresztüli hatásgyakorlás, melyek közül utóbbi az esetválasztásból fakadólag nem vizsgálható jelen írásban.

Hipotéziseink közül kettő volt, melyet minden lehetséges vizsgálat alapján egyértelműen ítéltünk meg. Az ellenzéki pártok napirend-formálása döntő hatással van arra, milyen hatást gyakorolnak a kormányzatra. Az általuk a parlamenti felszólalásokban nagyobb arányban napirendre tűzött ügyek jobban meghatározzák mind a kormánypártok jövőbeli felszólalásainak napirendjét, mind pedig az elfogadott törvények tematikáját. Amikor esettanulmányok segítségével vizsgáltuk meg a kérdést, világossá vált, hogy nem csupán a napirendre van hatása a napirend-formálás intenzitásának, hanem törvények tartalmára is. Ebből az ellenzéki pártok saját stratégiájának kialakítására vonatkozólag is fontos tanulság, hogy kitartóan napirendre tűzve, és ott tartva egy ügyet még a nyomasztó főlényben lévő kormánypárt(ok)kal szemben is sikert lehet elérni.

Egyértelmű eredményre jutottunk a parlamenten keresztüli hatásgyakorlás tekintetében is. Mind a jobbikos törvényjavaslatok vizsgálata, mind az esettanulmányok azt mutatták, hogy ennek szerepe mellékes. Még a párt számára rendkívül fontos kérdésekben sem sikerült javaslataikat formálisan is elfogadtatni. Ez vonatkozik nem csak a törvényjavaslataikra, hanem a kormánypárti törvényjavaslatokhoz benyújtott módosító

javaslataik elsöprő többségére is. A két vizsgált befolyásolási csatorna közül a törvényhozáson keresztüli hatásgyakorlás eredményeink szerint gyakorlatilag nem működik, míg a végrehajtó hatalmon keresztüli jól láthatóan működőképes.

Szintén egyértelmű a vétópontok kapcsán nyert eredmény, noha egyértelműen ellentmond várakozásainknak: a vétópont feletti ellenőrzés vagy nem befolyásolta, vagy kifejezetten rontotta a Jobbik hatásgyakorlási képességét. Ez annak jelentőségére hívja fel a figyelmet, hogy a kormánypártok nem pusztán elszenvedői az ellenzék befolyásgyakorlási kísérleteinek, maguk is az események irányító lehetnek, amire még visszatérünk a későbbiekben.

Ezeket az eredményeket két dolog árnyalja. Az egyik, hogy egyetlen egy, korlátozottan alkalmazható vétópont kormánypártok számára való elvesztéséről beszélhetünk. A másik mérlegelendő szempont, hogy a vétópont feletti ellenőrzést nem egyedül a Jobbik szerezte meg.

A bizottsági elnöki tisztségek birtoklása ellentmondásos eredményeket mutat. Ez újfent illeszkedik a parlamenten keresztüli hatás kapcsán tett megállapításhoz. Azokban az esetekben, amikor a napirendet kell befolyásolni, a bizottsági elnöki tisztségek hatékonyan felhasználhatóak az ellenzék számára. Ezzel szemben

a törvényhozó szerv működésének befolyásolására kevés lehetőségük van, ott a bizottságok kormánypárti többsége bír meghatározó szereppel. Épp ezért a törvényalkotás napirendjére nem is tudnak komolyabb befolyást gyakorolni.

A befolyásolni kívánt területek választói megítélése kapcsán korlátozott eszközeink voltak a vizsgálatra. Ezek alapján ugyanakkor rendkívül ellentmondásos eredményekre jutunk. Ennek oka, hogy a Fidesz-KDNP szavazótábora olyan nagy, hogy önmagában biztosítja számára a választási győzelmeket: nincs szüksége megnyernie az ellenzéki szavazókat. Természetesen könnyen előfordulhat, hogy más eredményre jutnánk olyan eset vizsgálatával, melyet sokkal bizonytalanabb kimenetelű politikai verseny jellemez.

Ennek a magatartásnak a magyarázatát az ellenzéki párt választói támogatottságának következményeit vizsgálva kaphatjuk meg. A két vizsgált alhipotézis egyike sem igazolódott a napirendre gyakorolt hatást vizsgálva: sem a Jobbik magasabb választói támogatottsága, sem támogatottságának növekedése nem okozta önmagában a hatásának felerősödését. Azt mondhatjuk, hogy szemben az alhipotézisekben feltételezettekkel, a Jobbik támogatottságának potenciális növekedése a fontos szempont:

amennyiben erre komoly kilátás van, a kormánypártok megpróbálják annak elejét venni, és fokozzák alkalmazkodásukat az ellenzéki kezdeményezésekhez.

Az ellenzék növekedési potenciálja vezet át minket a közvélemény preferenciái szerepéhez. Eredményeink látszólag itt is ellentmondásosak. Bár az adataink nem tökéletesek, az eltérések oka az ügybirtoklásban rejlik. Ha ez az ellenzékhez köthető, fokozza hatásgyakorlásának erejét a közvélemény fokozottabb érdeklődése, máskülönben azonban nincs hatása.

Utolsóként azt vizsgáltuk meg, milyen hatással bír a kormánypártok és ellenzéki kihívójuk ideológiai távolsága. Adataink itt sem tökéletesek, ám nem ez okozza ellentmondásosnak tetsző eredményeinket. Magyarázata sokkal inkább az, hogy a kormánypártok is cselekvő részesei ezeknek a kapcsolatoknak. Főleg a kisebb napirendi jelenléttel rendelkező ügyek kapcsán szélesebb a mozgásterük. Ezzel élnek is: amennyiben a nagyobb figyelem nem helyezi őket kényszerpályára, viszonylag szabadon alakíthatják közpolitikai elképzeléseiket.

Mindezek fényében kiinduló elméletünk finomításra szorul. Az egyik fontos megállapítás az, hogy a végrehajtó és törvényhozó hatalmi ágon keresztüli befolyásgyakorlás mechanizmusa

jelentősen eltér egymástól. Míg előbbi esetében a napirend-formálásnak az előzetes várakozásainkat messze felülmúló szerepe van, utóbbinál sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a kormánypártokra mint cselekvőkre. Világosan kirajzolódott ugyanis, hogy messze nem passzívan várják az ellenzék, ők maguk is döntenek arról, mégpedig gyakran igen széles mozgástérrel, hogy milyen hatásgyakorlásnak engednek. Világosan látszik ugyanis, hogy a kormánypártok nem törekszenek feltétlenül a konszenzusra, az ellenzék „megbékítésére”. Sok esetben, ahogy erre is láthattunk példát, még a választók minél szélesebb rétegeinek megnyerésére sem törekednek: biztosabbnak vélt helyzetükben elegendőnek tarthatják saját szavazótáboruk kielégítését.

Áttérve a végrehajtó hatalmon keresztüli hatásgyakorlásra, felfedezhetjük, hogy a kormánypártok gondolkodása sokkal jövőorientáltabb előzetes várakozásainknál. Míg sem az ellenzék támogatottságának múltbéli változása, sem annak aktuális mértéke nem bír számottevő hatással, addig a várakozás, hogy a jövőben hogy alakul ez a támogatottság, komoly hatással van az ellenzék befolyásgyakorlásának mértékére. Azaz az ellenzék potenciális növekedése, melyet az adott ügy napirendi súlyából, megítéléséből,

valamint a mögötte meghúzódó társadalmi-gazdasági probléma súlyosságából lehet kikövetkeztetni, jelentős hatással bír az ellenzék törvényalkotásra gyakorolt hatásának mértékére.

IV. Főbb hivatkozások

Akkerman, Tijtske – de Lange, Sarah (2012) Radical Right Parties in Office: Incumbency Records and the Electoral Cost of Governing, in *Government and Opposition*, vol. 47, no. 4, pp. 574-596

Bale, Tim (2003) Cinderella and Her Ugly Sisters: The Mainstream and Extreme Right in Europe's Bipolarising Party Systems, in *West European Politics*, vol. 26, no. 3, pp. 67-90

Dahl, Robert A. (1966, szerk.) *Political Opposition in Western Democracies*, Yale University Press, New Haven and London

de Giorgi, Elisabetta – Iłonszki, Gabriella (2018, szerk.) *Opposition Parties in European Legislatures. Conflict or Consensus?*, Routledge, Abingdon, pp. 1-16

Downs, Anthony (1957) *An Economic Theory of Democracy*, Harper & Row Publishers, New York

Döring, Herbert (1995, szerk.) *Parliaments and Majority Rule in Western Europe*, Mannheim Centre for Social Research

Ezrow, Lawrence (2008) On the inverse relationship between votes and proximity for niche parties, in *European Journal of Political Research*, vol. 47, no. 2, pp. 206-220

Helms, Ludger (2022) Political Oppositions in Democratic and Authoritarian Regimes: A State-of-the-Field(s) Review, in *Government and Opposition*, pp. 1-24, link: doi:10.1017/gov.2022.25

Inoguchi, Takashi (2008) Parliamentary Opposition under (Post-)One-Party Rule: Japan, in *Journal of Legislative Studies*, vol. 14, no. 1-2, pp. 113-132

Kolinsky, Eva (1987, szerk.) *Opposition in Western Europe*, Croom Helm, London and Sydney

Kopecký, Petr – Spirova, Maria (2008) Parliamentary Opposition in Post-Communist Democracies: Power of the Powerless, in *Journal of Legislative Studies*, vol. 14, no. 1-2, pp. 133-159

Krehbiel, Keith (1998) *Pivotal Politics. A Theory of U.S. Lawmaking*, University of Chicago, Chicago & London

Loxbo, Karl (2010) The Impact of the Radical Right: Lessons from the Local Level in Sweden, 2002-2006, in *Scandinavian Political Studies*, vol. 33, no. 3, pp. 295-315

Mansergh, Lucy – Thomson, Robert (2007) Election Pledges, Party Competition, and Policymaking, in *Comparative Politics*, vol. 39, no. 3, pp. 311-329

Martin, Shane – Saalfeld, Thomas – Strøm, Kaare (2014, szerk.) *The Oxford Handbook of Legislative Studies*, Oxford University Press, pp. 83-102

Meguid, Bonnie M. (2005) Competition Between Unequals: The Role of Mainstream Party Strategy in Niche Party Success, in *American Political Science Review*, vol. 99, no. 3, pp. 347–359

Mudde, Cas (2013) Three decades of populist radical right in Western Europe: So What?, in *European Journal of Political Research*, no. 52, pp. 1-19

Norris, Pippa (2007) *Radical Right. Voters and Parties in the Electoral Market*, Cambridge University Press, Cambridge

Rydgren, Jens (2018, ed.) *The Oxford Handbook of Radical Right*, Oxford University Press, Oxford, pp. 212-238

Schain, Martin A. (2006) The Extreme-Right and Immigration Policy-Making: Measuring Direct and Indirect Effect, in *West European Politics*, vol. 29, no. 2, pp. 270-289

Soós, Gábor [szerk.] (2015) Ígéret, felhatalmazás, teljesítés. Választási programok és kormányzati megvalósításuk, 1998-2010, MTA TK PTI, Budapest

Tsebelis, George (2002) Veto Players: How Political Institutions Work, Princeton University Press, Princeton

van de Wardt, Marc (2015) Desperate Needs, Desperate Deeds: Why Mainstream Parties Respond to the Issues of Niche Parties, in West European Politics, vol. 38, no. 1, pp. 93–122

Williams, Michelle Hale (2006) The Impact of Radical Right-Wing Parties in West European Democracies, Palgrave Macmillan, New York

Zaslove, Andrej (2004) Closing the door? The ideology and impact of radical right populism on immigration policy in Austria and Italy, in Journal of Political Ideologies, vol. 9, no.1, pp. 99-118

V. A témakörrel kapcsolatos saját (ill. társszerzős) válogatott publikációk jegyzéke

Magyar nyelvű publikációk

1. tudományos könyvek, könyvrészek

Molnár Csaba (2016) Szövegkódolás a gyakorlatban: kézi, géppel támogatott és gépi megoldások, in Sebők Miklós (ed.) Kvantitatív

szövegelemzés és szövegbányászat a politikatudományban.

Budapest: L'Harmattan Kiadó, pp. 24-36

Pokorny Zsanet - Molnár Csaba (2018) Szakpolitikák és stratégiák.

A közvélemény és a közpolitika napirendje a 2014-es és 2018-as választási kampányban, in Böcskei Balázs - Szabó Andrea (szerk.)

Várakozások és valóságok. Parlamenti választás 2018, Napvilág Kiadó - MTA TK PTI, pp. 340-364

Balázs Zoltán - Molnár Csaba (2019) Irányzatok a magyar politikai gondolkodásban. Múlt és jelen, Osiris Kiadó

Molnár Csaba (2020) Útkereső radikalizmus. A Jobbik az Országgyűlésben, in: Dúró József (szerk.) Előzés jobbról?: Radikális jobboldal Európában, Mathias Corvinus Collegium Alapítvány, Budapest, pp. 501-547

Sebők Miklós – Molnár Csaba (2020) A jogalkotás minősége. Elméleti alapok és mérési lehetőségek, in Sebők Miklós – Gajduschek György – Molnár Csaba (szerk.) A magyar jogalkotás minősége: Elmélet, mérés, eredmények, Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 19-59

Sebők Miklós – Berki Tamás – Bolonyai Flóra – Molnár Csaba – M. Balázs Ágnes – Szabó László (2020) A benyújtott törvényjavaslatok változásának okai a parlamenti szakaszban, in

Sebők Miklós – Gajdusчек György – Molnár Csaba (szerk.) A magyar jogalkotás minősége: Elmélet, mérés, eredmények, Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 261-289

Molnár Csaba (2020) Elfogadott ellenzéki törvényjavaslatok, in Sebők Miklós – Gajdusчек György – Molnár Csaba (szerk.) A magyar jogalkotás minősége: Elmélet, mérés, eredmények, Gondolat Kiadó, Budapest, pp. 362-377

2. referált szakmai folyóiratcikkek

Böcskei Balázs - Molnár Csaba (2017) Kormányon a radikális jobboldal? – A Jobbik ígéretei a magyarországi törvényalkotásban (2010–2014), in Politikatudományi Szemle, Vol. 26, No. 1, pp. 55-76

Angol nyelvű publikációk

1. tudományos könyvek, könyvrészek

Molnár, Csaba - Ring, Orsolya (2021) Hungarian Regimes and Their Institutional Characteristics, in Sebők, Miklós – Boda, Zsolt (eds.) Policy Agendas in Autocracy, and Hybrid Regimes: The Case of Hungary, Palgrave Macmillan, Cham, pp. 33-62

Molnár, Csaba – Sebők, Miklós (2021) The Data and Methods of the Hungarian Comparative Agendas Project, in Sebők, Miklós – Boda, Zsolt (eds.) Policy Agendas in Autocracy, and Hybrid

Regimes: The Case of Hungary, Palgrave Macmillan, Cham, pp. 63-73

2. referált szakmai folyóiratcikkek

Sebők Miklós - Molnár Csaba - Kubik Bálint (2017) Exercising Control and Gathering Information: The Functions of Interpellations in Hungary (1990-2014), in Journal of Legislative Studies, Vol. 23, No 4., pp. 465-483

Böcskei Balázs - Molnár Csaba (2019) The radical right in government? – Jobbik’s pledges in Hungary’s legislation (2010–2014), in East European Politics, vol. 35, no. 1, pp. 1-20

Sebők, Miklós – M. Balázs Ágnes – Molnár Csaba (2022) Punctuated Equilibrium and Progressive Friction in Socialist Autocracy, Democracy and Hybrid Regimes, in Journal of Public Policy, vol. 42, no. 2, pp. 247-269

Sebők, Miklós – Kubik, Bálint György – Molnár, Csaba – Járay, István – Székely, Anna (2022) Measuring legislative stability - A new approach with data from Hungary, European Political Science, vol. 21, pp. 491-521

Molnár, Csaba (2022) If there is nothing else to say: the local content of interpellations, in Journal of Legislative Studies, DOI: <https://doi.org/10.1080/13572334.2022.2127644>